

**VARBERGS
KOMMUN**

Samhällsutvecklingskontoret
Åsa Danielsson, 0340-880 00

Yttrande

2025-03-05

1 (5)

Dnr: KS 2025/0075-5

Klimat- och
näringslivsdepartementet
KN2024/01912

Yttrande över Kärnkraftsprövningsutredningens delbetänkande Ny kärnkraft i Sverige – effektivare tillståndsprövning och ändamålsenliga avgifter

Sammanfattning

Varbergs kommun instämmer i förslaget att införa en ny lag om principbeslut för vissa verksamheter. Varbergs kommun anser dock att kommunen behöver få mer underlag och mer tid för att kunna avge ett ställningstagande till en ansökan om principbeslut samt att det vara upp till varje kommun att själv bestämma formerna för det kommunala vetot.

Allmänna synpunkter

Varbergs kommun är positivt inställd till kärnkraft och en utbyggnad av sådan samt att detta sker i Varbergs kommun.

Varbergs kommun är positivt inställd till regelförenklingar som underlättar och möjliggör kortare och effektivare processer, men motsätter sig all begränsning av kommunens egen rådighet och självbestämmande. Det är viktigt att värna det kommunala självstyret som måste förbli intakt.

Varbergs kommun poängterar att det är viktigt att lagstadgad kommunal svarsprocess efterföljs och att det finns tillräckligt med tid för kommunen att behandla inkommande frågor.

Förutsättningar och ansvarsfördelning måste tydliggöras inom frågor som rör avveckling samt beslut om mellanlagring och slutförvaring.

POSTADRESS	BESÖKSADRESS	TELEFON	ORGANISATIONSNUMMER	E-POSTADRESS
Varbergs kommun	Engelbrectsgatan 15, Östra Vallgatan 12 (hiss)	0340-880 00	212000-1249	ks@varberg.se
432 80 Varberg	432 80 Varberg	TELEFAX		WEBBPLATS www.varberg.se

Synpunkter utifrån avsnitt i delbetänkandet

Förslag till lag om principbeslut för vissa verksamheter (avsnitt 1.1)

1 kap. Allmänt om principbeslut

9 §

Varbergs kommun anser att tiden om minst tre veckor för att inkomma med skriftliga synpunkter på ansökan om principbeslut är för kort. Skälen för detta anges nedan under kommentaren till 1 kap. 10 §.

10 §

Varbergs kommun anser att minsta tid för att inkomma med yttrande över ansökan om principbeslut är för kort. Alla ärenden som ska beslutas av kommunfullmäktige måste som huvudregel beredas av någon nämnd (se beredningstvånget i 5 kap. 26 § kommunallagen [2017:725], KL). Kommunstyrelsen är alltid den sista instansen i beredningsprocessen och ytterst ansvarig för beredningen av alla ärenden (5 kap. 28 § och 6 kap. 13 § KL). Utöver tid för beredningen av ett ärende, krävs tid för den formella hanteringen kring kallelse, sammanträde och protokoll (5 kap. 65–70 §§, 6 kap. 35 § KL). För denna kommunala process behöver tiden för att inkomma med skriftliga synpunkter på ansökan uppgå till minst sex månader.

11 §

Varbergs kommun anser att den eller de kommuner där anläggningen är tänkt att lokaliseras, utöver kungörelsen, ska få ett exemplar av ansökningshandlingarna skickad till sig för yttrande. Berörd kommun som måste tillstyrka ansökan enligt 1 kap. 13 § ska inte behöva be regeringen om ytterligare information för att kunna ta ställning till ansökan.

13 §

Varbergs kommun anser att det ska vara upp till varje kommun att själv avgöra om ett tillstyrkande av en ansökan om principbeslut ska göras av kommunfullmäktige eller av något annat kommunalt organ som företräder kommunen. Huvudregeln är att kommunfullmäktige avgör i vilken omfattning delegering ska ske. Om det anges i en författning att en viss uppgift ankommer på fullmäktige, får uppgiften dock inte delegeras (5 kap. 2 § KL). Varbergs kommun anser därför att det kommunala vetot i 1 kap. 13 § bör formuleras om och ange *kommunen* i stället för *kommunfullmäktige*

(jämför med vad som gäller för vindkraft 16 kap. 4 § MB och prop. 2008/09:146 s. 55). Som en följd bör även undantaget i 2 kap. 2 § formuleras om.

2 kap. Särskilt om principbeslut för vissa kärntekniska anläggningar

2 §

Varbergs kommun anser att ett tillstyrkande enligt 1 kap. 13 § ska göras av *kommunen*. Begreppet *kommunfullmäktige* i 2 kap. 2 § bör därför bytas ut till *kommunen*.

Det nya provningssystemet (avsnitt 5.1)

Varbergs kommun noterar att utredningen inte ger några förslag gällande provning av bygglov enligt plan- och bygglagen.

Ny form för politiskt ställningstagande i ett tidigare skede genom principbeslut (avsnitt 5.1.1)

Varbergs kommun anser att det ska vara upp till varje kommun att själv avgöra om ett tillstyrkande av en ansökan om principbeslut ska göras av kommunfullmäktige eller av någon annan som företräder kommunen. Det är viktigt att kommunerna har möjlighet att självständigt bestämma om sin organisation och formerna för sitt beslutsfattande.

En ny lag om principbeslut införs (avsnitt 6.1)

Varbergs kommun anser, som nämnts ovan under avsnitt 5.1.1, att det ska vara upp till varje kommun att själv avgöra på vilken nivå ett tillstyrkande av en ansökan om principbeslut ska göras.

Principbeslutets innehåll (avsnitt 6.1.1)

Varbergs kommun instämmer i att det kommunala vetot för etablering av kärnkraft ska finnas kvar och att ett kommunalt godkännande ska vara en förutsättning för ett principbeslut, precis som det i dag är för ett tillåtighetsbeslut enligt miljöbalken. Det är viktigt att kommunens starka ställning kvarstår och att den nya lagen om principbeslut inte innebär någon inskränkning i det kommunala självstyret.

Även om det kan vara så att kommunen i något fall skulle känna till en sökandens planer på etablering av ny kärnkraft, är det tveksamt om det kan förutsättas att sökanden har en dialog med aktuell kommun långt innan en ansökan om principbeslut lämnas in och att kommunen på så vis har fått

möjlighet att förbereda hanteringen av frågan om tillstyrkande. Aktuell kommun behöver oaktat eventuell kännedom om en sökandens planer både tid och underlag för att kunna ta ställning till en ansökan om principbeslut.

Generella fördelar med att tidigarelägga den politiska prövningen (avsnitt 6.1.2)

Varbergs kommun är positiv till att den nya lagen om principbeslut är generellt utformad så att det i framtiden går att utöka lagens tillämpningsområde.

Varbergs kommun instämmer i att det är både lämpligt och ändamålsenligt att den politiska prövningen, och därmed också kommunens ställningstagande, tidigareläggs. Varbergs kommun motsätter sig dock att kommunerna ska få ett mindre omfattande underlag inför ställningstagandet till ett principbeslut än vad kommunen får enligt nuvarande ordning. Av vad som framgår av 1 kap. 11 § ska berörda kommuner endast få *ett exemplar av kungörelsen* av ansökan om principbeslut. Varbergs kommun anser att detta inte är tillräckligt för att en berörd kommun ska kunna ta ställning till en ansökan. En kommun där en anläggning är tänkt att lokaliseras bör åtminstone få ta del av ansökningshandlingarna på samma sätt som de myndigheter som anges i 1 kap. 10 § får. En berörd kommun ska inte behöva be om ytterligare information för att kunna ta ställning till en ansökan.

Varbergs kommun noterar att ett principbeslut inte är bindande i kommunens prövningar enligt plan- och bygglagen, utan att dessa sker på sedvanligt sätt.

Andra berörda aktörer i tillståndsprövningen (avsnitt 13.4.3)

Varbergs kommun vill framhålla att det är av yttersta vikt att det kommunala vetot förblir intakt. Förslagen får inte i någon del innebära en inskränkning i det kommunala självstyret. Varbergs kommun instämmer vidare i att det kan vara svårt för en kommun att fatta den här typen av beslut på kort tid. Detta gäller även för en befintlig kärnkraftskommun som Varbergs kommun. Med hänsyn till den kommunala processen, och med beaktande av att ett ställningstagande kräver väl underbyggda argument och underlag, behöver kommunen mycket mer tid än föreslagna tre veckor på sig att svara.

Varbergs kommun är positiv till att andra kommunala processer, såsom bland annat plan- och bygglovsprocessen, är fristående från principbeslutet och att kommunens ställningstagande i det avseendet inte är bindande för kommunen när exempelvis en detaljplan ska antas. Det kan framhållas att

plan- och bygglagen bygger på kommunal självbestämmanderätt i frågor som bland annat rör markanvändningen i kommunen. Kommunen har att, inom vida ramar, själv avgöra hur marken ska disponeras samt hur miljön ska utformas i den egna kommunen. Det är viktigt att föreslagna förändringar inte påverkar den grundläggande friheten varje kommun har att själv bestämma inom sina egna ansvarsområden.

Varbergs kommun motsätter sig om en kommuns självstyre i enlighet med plan- och bygglagen skulle försämrats.

Ikraftträdande och informationsinsatser (avsnitt 13.10)

Varbergs kommun instämmer i att förslagen till ändringar om ny prövningsprocess för ny kärnkraft, både förordningsändringar och lagändringar, bör beslutas i ett sammanhang och att det är riksdagen som ska göra detta.

Förslaget till lag om principbeslut för vissa verksamheter (avsnitt 15.1)

Se synpunkter under avsnitt 1.1.

Varbergs kommun

Ann-Charlotte Stenkil
Kommunstyrelsens ordförande